# EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

7. juuli 2005 *

Kohtuasjas C-227/03,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel Rechtbank te Amsterdam'i (Madalmaad) 21. mai 2003. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 26. mail 2003, menetluses

**A. J. van Pommeren-Bourgondiën**

***versus***

**Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank,**

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas, kohtunikud J.-P. Puissochet (ettekandja), S. von Bahr, U. Lõhmus ja A. Ó Caoimh,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

kohtujurist: F. G. Jacobs,
kohtusekretär: kohtusekretäri abi H. von Holstein,

arvestades kirjalikus menetluses ja 9. detsembri 2004. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— A. J. van Pommeren-Bourgondiën, esindaja: advokaat P. de Casparis,

— Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank, esindaja: G. Vonk,

— Hollandi valitsus, esindajad: H.G. Sevenster ja C. Wissels,

— Belgia valitsus, esindajad: A. Snoecx ja M. Wimmer,

— Kreeka valitsus, esindajad: M. Apessos ja D. Kalogiros ning I. Pouli,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: D. Martin, H. van Vliet ja R. Troosters,

olles 24. veebruari 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

**otsuse**

1 Eelotsusetaotlus puudutab EÜ artikli 39 ja nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes, muudetud nõukogu 25. juuni 1991. aasta määrusega (EMÜ) nr 2195/91 (EÜT L 206, lk 2, edaspidi „määrus nr 1408/71"), artikli 13 tõlgendamist.

2 Nimetatud taotlus esitati kohtuvaidluses A. J. van Pommeren-Bourgondiën ja Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (sotsiaalkindlustuskassa juhatus, edaspidi „SVB") vahel seoses SVB keeldumisega säilitada A.°J. van Pommeren-Bourgondiën'i kohustuslik kindlustus teatud sotsiaalkindlustusliikide osas, kuna tema elukoht ei olnud Madalmaades.

## Õiguslik raamistik

### *Ühenduse õigusnormid*

3 Määrust nr 1408/71 kohaldatakse vastavalt selle artikli 4 lõikele 1

„[...] kõigi õigusaktide suhtes, mis reguleerivad järgmisi sotsiaalkindlustusliike:

a) hüvitised haiguse ning raseduse ja sünnituse korral;

b) invaliidsushüvitised [...];

c) vanadushüvitised;

d) toitjakaotushüvitised;

[...]

g) töötushüvitised;

h) perehüvitised."

4 Nimetatud määruse II jaotis „Kohaldatava õiguse kindlaksmääramine" (artiklid 13–17a) reguleerib konfliktiolukordi.

5 Määruse nr 1408/71 artikkel 13 sätestab:

„1. Isikud, kelle suhtes kohaldatakse käesolevat määrust, alluvad üksnes ühe liikmesriigi õigusaktidele, arvestades artiklis 14c sätestatut. Kõnealused õigusaktid määratakse kindlaks vastavalt käesoleva jaotise sätetele.

2. Arvestades artikleid 14–17:

a) liikmesriigi territooriumil töötava isiku suhtes kehtivad selle riigi õigusaktid, seda ka juhul, kui ta elab teise liikmesriigi territooriumil [...]

[...]

f) isik, kelle suhtes liikmesriigi õigusaktid ei ole enam kohaldatavad, ilma et teise liikmesriigi õigusaktid oleksid muutunud tema suhtes kohaldatavaks [...], allub oma elukohajärgse liikmesriigi õigusaktidele [...]."

6 Nõukogu 21. märtsi 1972. aasta määruse (EMÜ) nr 574/72, millega määratakse kindlaks määruse nr 1408/71 rakendamise kord (EÜT L 74, lk 1), mida on muudetud ja ajakohastatud nõukogu 2. detsembri 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 118/97 (EÜT 1997, L 28, lk 1), artikkel 10b sätestab:

„Kuupäev ja tingimused, mil liikmesriigi õigusaktid lakkavad kehtimast [määruse nr 1408/71] artikli 13 lõike 2 punktis f osutatud isiku suhtes, määratakse kindlaks vastavalt nendele õigusaktidele. [...]".

7 Määruse nr 1408/71 artikkel 15 sätestab:

„1. Artikleid 13-14d ei kohaldata vabatahtliku kindlustuse või kohustusliku kindlustuse vabatahtliku jätkamise suhtes, välja arvatud juhul, kui mõne artiklis 4 nimetatud kindlustusliigi kohta on mõnes liikmesriigis üksnes vabatahtlik kindlustusskeem.

2. Kui kahe või enama liikmesriigi õigusaktide kohaldamisega kaasneb kindlustuse kattumine:

— kohustusliku kindlustusskeemi ja ühe või enama vabatahtliku kindlustusskeemi või kohustusliku kindlustusskeemi vabatahtliku jätkamise alusel, kehtib vastava isiku suhtes üksnes kohustuslik kindlustusskeem;

— kahe või enama vabatahtliku kindlustusskeemi või kohustusliku kindlustusskeemi vabatahtliku jätkamise alusel, võib vastav isik ühineda omal valikul vaid ühe vabatahtliku kindlustusskeemi või kohustusliku kindlustusskeemi vabatahtliku jätkamisega.

3. Invaliidsuse, vanaduse ja toitjakaotuse korral (pensionid) võib asjaomane isik ühineda liikmesriigi vabatahtliku kindlustusskeemi või kohustusliku kindlustusskeemi vabatahtliku jätkamisega ka juhul, kui tema suhtes kehtivad kohustuslikult teise liikmesriigi õigusaktid, kui selline kattumine on otseselt või kaudselt lubatud esimesena nimetatud liikmesriigis."

*Siseriiklikud õigusnormid*

8 Madalmaade Kuningriik eristab kahte liiki sotsiaalkindlustust: „sotsiaalkindlustuse üldskeem" ja „töötajate sotsiaalkindlustusskeem".

9 Sotsiaalkindlustuse üldskeemi käsitlevad järgmised seadused:

— seadus perehüvitiste üldskeemi kohta (Algemene Kinderbijslagwet, edaspidi „AKW");

— seadus toitjakaotuspensionite üldskeemi kohta (Algemene Nabestaandenwet, edaspidi „ANW");

— seadus vanaduspensionite üldskeemi kohta (Algemene Ouderdomswet, edaspidi „AOW");

— seadus eriravikulude üldskeemi kohta (Algemene wet bijzondere ziektekosten, edaspidi „AWBZ").

10 Töötajate sotsiaalkindlustusskeeme käsitletakse järgmistes sotsiaalseadustes:

— seadus haigushüvitiste kohta (Ziektewet, edaspidi „ZW");

— seadus haigekassade kohta (Ziekensfondswet, edaspidi „ZFW");

— seadus töötushüvitiste kohta (Werkloosheidswet, edaspidi „WW");

— seadus invaliidsuskindlustuse kohta (Arbeidsongeschiktheidsverzekering, edaspidi „WAO").

11 Mis puudutab sotsiaalkindlustuse üldskeemi, siis kehtis Hollandi õigusaktide kohaselt algselt skeem, mille kohaselt olid väljaspool Madalmaid elukohta omavad isikud, kes olid õigustatud saama teatud pikaajalisi Hollandi poolt makstavaid hüvitisi, teatud tingimustel kohustuslikult kindlustatud.

12 Hollandi 3. mai 1989. aasta dekreedi sotsiaalkindlustuse alusel kindlustatud isikute kategooriate laiendamise ja piiramise kohta (Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen) artikkel 8 sätestas:

„1. Sotsiaalkindlustuse alusel on kindlustatud isikud, kes on asunud elama väljaspool Madalmaid ja kellel lahkumise hetkel oli õigus:

a) hüvitisele WAO alusel [...]

[...]

2. Sotsiaalkindlustuse alusel on kindlustatud isikud, kelle elukoht ei ole Madalmaades ja kellel on õigus lõikes 1 nimetatud hüvitisele [...] juhul, kui see õigus tuleneb kohustuslikust kindlustusest sotsiaalkindlustuste alusel või vabatahtlikust kindlustusest AOW artikli 45 ja ANW artikli 63 alusel, ja kui hüvitis [...] on vähemalt 35% palga alammäärast."

13 24. detsembri 1998. aasta dekreediga, mis jõustus 1. jaanuaril 1999, tunnistati 3. mai 1989. aasta dekreet kehtetuks. 24. detsembri 1998. aasta dekreedi artikliga 26 jäeti nimetatud dekreedi artikli 8 sätted ajutiselt kehtima 1. jaanuarini 2000. Nimetatud kuupäeval lõppes kohustuslik kindlustus teatud sotsiaalkindlustusliikide osas.

14 Isikud, kes ei pidanud alates 1. jaanuarist 2000 olema kohustuslikult kindlustatud, võisid end siiski vabatahtlikult kindlustada 2. jaanuari 1990. aasta dekreedi (Besluit inzake vrijwillige verzekering) artikli 2 lõike 1 alusel. Nimetatud artikli alusel on seda võimalik teha ühe aasta jooksul pärast kohustusliku kindlustuse lõppemist ja selleks, et olla taas kindlustatud, piisab avalduse esitamisest Sociale verzekeringsbank'ile (sotsiaalkindlustusasutus).

15 AOW artikkel 35 sätestab:

„1. Endine kindlustatu, kes on 15-aastane või vanem, võib end vabatahtlikult kindlustada enne 65-aastaseks saamist maksimaalselt 10 aasta jooksul alates kohustusliku kindlustuse lõppemise päevale järgnevast päevast. [...]

3. Lõikes 1 nimetatud 10-aastast tähtaega ei kohaldata [...] endisele kindlustatule, kes on kohustusliku kindlustuse lõppemise päeval 50-aastane, kelle elukoht ei ole Madalamaades ning kellel on õigus:

1° toetusele seaduse invaliidsuskindlustuse kohta (WAO) alusel [...]"

16 ANW artikkel 63 sätestab:

„1. Endised kindlustatud võivad end vabatahtlikult kindlustada haldusmääruse või selle rakendussätete poolt määratletavatel tingimustel nende 15. sünnipäevale järgneval ja 65. sünnipäevale eelneval perioodil, mil nad ei ole kindlustatud.

2. Esimeses lõikes nimetatud tingimuste all mõistetakse eelkõige seaduse üldise vanaduskindlustuse kohta artiklis 45 nimetatud vabatahtliku kindlustamise võimaluse kohest kasutamist."

17 Kohustuslik kindlustus säilib teatud sotsiaalkindlustusliikide osas. 24. detsembri 1998. aasta dekreedi artikkel 27 säilitab kohustuse kindlustada end AKW alusel seni, kuni kõige noorem laps on alla 18-aastane. Nimetatud dekreedi artikkel 7 näeb ette nende isikute kindlustamise AWBZ alusel, kes ei oma Madalamaades elukohta, kes on kindlustatud ZFW alusel ja kes mõne Euroopa Liidu Nõukogu määruse alusel võivad elukohajärgses riigis taotleda haigekassa kindlustuseelarvest makstavaid hüvitisi.

18 Töötajate kindlustusskeemi, eriti WAO, ZW ja WW puhul kohaldatakse kohustusliku kindlustuse osas järgmisi tingimusi:

— ZW artikli 20 kohaselt laieneb see kindlustus õigusaktis määratletud töötajatele. ZW artikkel 8a määratleb „töötaja" ZW tähenduses kui isiku, kes saab hüvitist WAO kohustusliku kindlustuse alusel.

— WW artikli 8 kohaselt säilitavad töötajad, kes on tööst tulenevalt muutunud töövõimetuks, töötaja staatuse.

— WAO alusel makstavad hüvitised ja hüvitised, mille saamiseks välismaal elukohta omavad töötajad võiksid olla õigustatud ZW ning WW alusel, ei ole kattuvad.

## Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

19 Hollandi kodanik A.°J van Pommeren-Bourgondiën elab Belgias, kuid on kogu oma kutsetegevuse jooksul töötanud Madalmaades. Alates 1997. aastast saab ta WAO alusel töövõimetushüvitist maksimaalse töövõime kaotuse eest.

20 Van Pommeren-Bourgondiën'ile teatati, et kuna ta ei elanud Madalmaades, siis alates 1. jaanuarist 2000 ei olnud ta teatud Hollandi sotsiaalkindlustusskeemide, nimelt AOW, ANW ja AKW osas enam kohustuslikult kindlustatud. Talle tehti samuti teatavaks, et esiteks ei peeta seetõttu tema WAO alusel saadavatelt hüvitistelt alates 1. jaanuarist 2000 enam kinni ühtegi sotsiaalkindluse üldskeemi sissemakset, ja teiseks, et tal on igal juhul võimalik end vabatahtlikult kindlustada AOW ja ANW alusel, esitades selleks taotluse sotsiaalkindlustusasutusele.

21 Van Pommeren-Bourgondiën vaidlustas oma kohustusliku kindlustuse lõpetamise nimetatud asutuses. Viimane kinnitas 28. augusti 2000. aasta kirjaga oma seisukohta.

22 Hageja esitas nimetatud asutusele kaebuse. Kuna viimane kirjale ei vastanud, siis esitas ta hagi Rechtbank te Amsterdam'ile.

23 Vastupidiselt Hollandi valitsuse väidetele, on nimetatud kohtu arvates AOW-s ja ANW-s sätestatud kindlustuste tingimused, eriti sissemakse suurus, kohustusliku ja vabatahtliku kindlustuse puhul erinevad. Kohustusliku kindlustuse korral AOW ja ANW alusel arvutatakse sissemakse Madalmaades saadud maksustatava sissetuleku alusel, samas kui vabatahtliku kindlustuse korral arvutatakse sissemakse kogu maksustatava sissetuleku alusel.

24 Kohus leiab muuhulgas, et kohustuslike ja vabatahtlike skeemide kooseksisteerimine võib panna kindlustatu olukorda, kus tal on võimatu täita määruses nr 1408/71 sätestatud kohustust olla kindlustatud üheainsa sotsiaalkindlustusasutuse poolt.

25 Neil asjaoludel otsustas Rechtbank te Amsterdam menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas määruse nr 1408/71 artikli 13 lõike 2 punktiga f on vastuolus liikmesriigi õigusaktid, mille kohaselt tema territooriumil igasuguse kutsetegevuse lõpetanud isik on nende õigusaktide alusel kindlustatud vaid siis, kui tema elukoht on selles liikmesriigis, samas, kui see isik on selle liikmesriigi õigusaktide alusel kohustuslikult kindlustatud teatud teiste sotsiaalkindlustusliikide osas olenemata tema elukohast?

2. Kas esimesele küsimusele antava vastuse seisukohast omab tähtsust asjaolu, et selle liikmesriigi õigusaktide kohaselt on nimetatud isikul võimalik end mõningate sotsiaalkindlustusliikide osas vabatahtlikult kindlustada, ilma et vabatahtlik kindlustus oleks seotud tingimusega omada asjaomases liikmesriigis elukohta?

Kui vastus esimesele küsimusele on eitav, siis on teise võimalusena esitatud järgmine küsimus:

3. Kas ülalpool kirjeldatud olukorras tuleb EÜ artiklit 39 tõlgendada nii, et kohustusliku kindlustuse asendamine vabatahtliku kindlustusega on antud sättega kokkusobimatu, kui residentsusnõude sisseviimine toob kaasa kohustusliku kindlustuse lakkamise?"

**Eelotsuse küsimused**

26 Nende küsimustega, mida tuleks koos vaadelda, soovib liikmesriigi kohus sisuliselt teada saada, kas EÜ artikliga 39 või määruse nr 1408/71 artikli 13 lõike 2 punktiga f on vastuolus, kui liikmesriik kohaldab õigusakte, mille kohaselt tema territooriumil igasuguse kutsetegevuse lõpetanud isik on teatud sotsiaalkindlustusliikide osas kohustuslikult kindlustatud vaid siis, kui tema elukoht on selles liikmesriigis, samas, kui see isik on selle liikmesriigi õigusaktide alusel kohustuslikult kindlustatud teatud teiste sotsiaalkindlustusliikide osas olenemata tema elukohast, arvestades seejuures, et juhul, kui ta ei ole kohustuslikult kindlustatud, on tal alati võimalus end vabatahtlikult kindlustada.

*Euroopa Kohtule esitatud märkused*

27 Euroopa Ühenduste Komisjon ning Belgia ja Kreeka valitsused leiavad, et Hollandi õigusaktid on kokkusobimatud määruse nr 1408/71 artikli 13 lõikega 1, mille kohaselt isikud, kelle suhtes kohaldatakse käesolevat määrust, alluvad üksnes ühe liikmesriigi õigusaktidele.

28 Nad avaldavad arvamust, et kui Hollandi õigusakte A.°J. van Pommeren-Bourgondiën'ile osaliselt enam ei kohaldata, siis peaks määruse nr 1408/71 artikli 13 lõike 2 punkti f kohaselt kohaldama sotsiaalkindlustusliikidele, mille osas puudub kohustuslik kindlustus, elukohajärgse riigi õigusakte. Sellest tulenevalt sõltuks A.°J. van Pommeren-Bourgondiën kahe liikmesriigi sotsiaalkindlustust käsitlevast õigusaktidest, mis oleks vastuolus nimetatud määruse artikli 13 lõikega 1.

29 Komisjon avaldab muuhulgas arvamust, et määruse nr 1408/71 artikli 13 lõike 2 punktiga f ei ole vastuolus liikmesriigi õigusaktid, mille kohaselt tema territooriumil igasuguse kutsetegevuse lõpetanud isikute suhtes selle riigi õigusaktide kohaldamine on seotud tingimusega, et isikul on nimetatud liikmesriigis elukoht (11. juuni 1998. aasta otsus kohtuasjas C-275/96: Kuusijärvi, EKL 1998, lk I-3419, punkt 51). Hollandi ametiasutused oleksid seega võinud seaduslikult lõpetada kõigi oma õigusaktide kohaldamise hagejale, kuid nad ei võinud säilitada tema kohustuslikku kindlustust mitmete hollandi sotsiaalkindlustusliikide osas ja samas lõpetada kindlustuse teiste sotsiaalkindlustusliikide osas.

30 Vastupidisel arvamusel on Hollandi valitsus ja SVB, kes leiavad, et määruse nr 1408/71 artikli 13 lõike 2 punktiga f ei ole vastuolus, kui liikmesriigi õigusaktid näevad ette asjaomase isiku kohustusliku kindlustuse vaid teatud sotsiaalkindlustusskeemi poolt kaetud riskide vastu niivõrd, kui ei ole toimunud kodanike ja mittekodanike vahelist diskrimineerimist ja huvitatud isikul on võimalus end teiste riskide katmiseks vabatahtlikult kindlustada sama sotsiaalkindlustusskeemi raames.

31 Muuhulgas viitavad eelotsusetaotluse esitanud kohus, komisjon ja Kreeka valitsus asjaolule, et kindlustustingimused on vabatahtliku kindlustuse puhul ebasoodsamad kui kohustusliku kindlustuse puhul. Selline olukord, mis puudutaks suuremal

määral teiste liikmesriikide kodanikke kui Hollandi kodanikke, on diskrimineeriv ja vastuolus EÜ artiklitega 12 ja 39.

32 Hollandi valitsus leiab, et kindlustustingimused on vastupidi samad või isegi soodsamad vabatahtliku kindlustuse kui kohustusliku kindlustuse puhul.

*Euroopa Kohtu vastus*

33 Määruse nr 1408/71 artikli 13 lõike 2 ainsaks eesmärgiks on määrata kindlaks selle lõike punktides a kuni f käsitletavates situatsioonides olevatele isikutele kohaldatavad siseriiklikud õigusaktid. Sätete eesmärgiks ei ole sotsiaalkindlustusskeemi või sarnase skeemi ühe või teise liigi osas kindlustamise õiguse või kohustuse olemasolu tingimuste kindlaksmääramine. Need tingimused, sealhulgas kindlustuse lõppemist puudutavad tingimused määratakse kindlaks iga liikmesriigi siseriiklikes õigusaktides (3. mai 1990. aasta otsus kohtuasjas C-2/89: Kits van Heijningen, EKL 1990, lk I-1755, punkt 19 ja eespool viidatud kohtuotsus Kuusijärvi, punkt 29).

34 Lisaks on määruse nr 1408/71 II jaotise, kuhu kuulub ka artikkel 13, sätete eesmärk mitte ainult erinevate siseriiklike õigusaktide samaaegse kohaldamise ja sellest tuleneda võivate probleemide vältimine, vaid ka selle takistamine, et selle määruse kohaldamisalasse kuuluvad isikud jääks sotsiaalkindlustuse vallas kaitseta neile kohaldatavate õigusaktide puudumise tõttu (eespool viidatud kohtuotsus Kits van Heijningen, punkt 12 ja Kuusijärvi, punkt 28).

35 Määruse nr 1408/71 artikli 13 lõike 2 punktist f tuleneb, et elukohajärgse liikmesriigi õigusakte kohaldatakse vaid siis, kui ühegi teise liikmesriigi õigusaktid ei ole kohaldatavad ja eriti siis, kui õigusaktid, mis asjaomase isiku suhtes kehtisid, ei ole talle enam kohaldatavad (3. mai 2001. aasta otsus kohtuasjas C-347/98: komisjon *v.* Belgia, EKL 2001, lk I-3327, punktid 28 ja 29). Seega, kui kohustuslik sotsiaalkindlustus ühes liikmesriigis lõppeb, siis peab isiku eespool nimetatud sätte kohaselt kindlustama elukohajärgses liikmesriigis.

36 Need sätted ei välista põhikohtuasjas Hollandi õigusaktide kohaldamist A.°J. van Pommeren-Bourgondiën'ile. Tema endiste kindlustuste suhtes võib vastavalt Euroopa Kohtu võetud seisukohale eespool nimetatud kohtuotsuses komisjon *v.* Belgia kehtida Hollandi sotsiaalkindlustusskeem. Asjaolu, et osa nendest kindlustustest muutub vabatahtlikuks, ei keela sellise kindlustuse jätkumist kohustuslikku kindlustust hõlmavas skeemis.

37 Sellepärast Hollandi õigusaktid annavadki mitteresidentidest isikutele, kes on Madalmaades igasuguse kutsetegevuse lõpetanud, võimaluse olla selle liikmesriigi õigusaktide alusel vabatahtlikult kindlustatud nende sotsiaalkindlustusliikide osas, mille puhul nende kohustuslik kindlustus on lõppenud.

38 Seega ei riku määruse nr 1408/71 artikli 13 lõikes 1 sätestatud sotsiaalkindlustusskeemi ühtsuse põhimõtet põhikohtuasjas kritiseeritud Hollandi õigusaktide kohaldamine.

39 Kui liikmesriigid säilitavad oma pädevuse korraldada oma sotsiaalkindlustussüsteemi, peavad nad siiski selle pädevuse teostamisel austama ühenduse õigust ning eriti töötajate vaba liikumist puudutavaid EÜ asutamislepingu sätteid (23. novembri

2000. aasta otsus kohtuasjas C-135/99: Elsen, EKL 2000, lk I-10409, punkt 33). Seega peab mitteresidentide vabatahtlik kindlustusskeem olema kokkusobiv EÜ artikli 39 sätetega.

40 Hollandi seadusandja poolt teatud sotsiaalkindlustusliikide osas kohustuslikuks kindlustuseks sätestatud residentsusnõue on seega EÜ artikliga 39 kokkusobiv vaid siis, kui mitteresidentide vabatahtliku kindlustuse tingimused ei ole ebasoodsamad kui samade sotsiaalkindlustusliikide kohustusliku kindlustuse tingimused residentidele.

41 Eelotsusetaotlusest nähtub, et uute Hollandi õigusaktide alusel ei ole mitteresidentidel isegi enam õigust end perehüvitiste skeemi osas vabatahtlikult kindlustada, välja arvatud osalisel ja ajutisel moel. Õigus perehüvitistele on vaid neil mitteresidentidel, kes said selle õiguse eelmise kohustusliku kindlustuse skeemi kehtimise ajal. Nad kaotavad lõplikult võimaluse olla kindlustatud niipea, kui nende noorim laps saab 18-aastaseks. Mitteresidente koheldakse seega nende hüvitiste osas residentidega võrreldes ebasoodsamalt.

42 Eelotsusetaotluse esitanud kohus väidab muuhulgas, et vastavalt käesoleva otsuse punktis 23 kirjeldatule, on sissemakse suurus residentide kohustusliku ja mitteresidentide vabatahtliku kindlustuse korral erinev.

43 Mitteresidentide, kelle kohustuslik kindlustus lõpetati, vabatahtliku kindlustamise madal protsent näib viitavat asjaolule, et vabatahtlikud kindlustused ei ole populaarsed ja et mitteresidentidel on raskusi enda vabatahtliku kindlustamisega.

44 Eelnevatest punktidest tuleneb, et põhikohtuasjas käsitletavad Hollandi õigusaktid seavad mitteresidendid Madalmaades sotsiaalse kaitse osas ebasoodsamasse olukorda kui residendid ja rikuvad seega EÜ artiklis 39 sätestatud liikumisvabaduse põhimõtet.

45 Seega tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtule vastata, et EÜ artikliga 39 on vastuolus liikmesriigi õigusaktid, mille kohaselt tema territooriumil igasuguse kutsetegevuse lõpetanud isik on teatud sotsiaalkindlustusliikide osas kohustuslikult kindlustatud vaid siis, kui tema elukoht on selles liikmesriigis, samas, kui see isik on selle liikmesriigi õigusaktide alusel kohustuslikult kindlustatud teiste sotsiaalkindlustusliikide osas ka siis, kui tema elukoht on mõnes muus liikmesriigis, niivõrd kui vabatahtliku kindlustuse tingimused on sotsiaalkindlustusliikide puhul, mille puhul kohustuslik kindlustus on lõppenud, kohustusliku kindlustuse tingimustest ebasoodsamad.

## Kohtukulud

46 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega kaasnenud kohtukulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

**EÜ artikliga 39 on vastuolus liikmesriigi õigusaktid, mille kohaselt tema territooriumil igasuguse kutsetegevuse lõpetanud isik on teatud sotsiaalkindlustusliikide osas kohustuslikult kindlustatud vaid siis, kui tema elukoht on selles liikmesriigis, samas, kui see isik on selle liikmesriigi õigusaktide alusel kohustuslikult kindlustatud teiste sotsiaalkindlustusliikide osas ka siis, kui tema elukoht on mõnes muus liikmesriigis, niivõrd kui vabatahtliku kindlustuse tingimused on sotsiaalkindlustusliikide puhul, mille puhul kohustuslik kindlustus on lõppenud, kohustusliku kindlustuse tingimustest ebasoodsamad.**

Allkirjad